

UCHWAŁA Nr RIO.II-00310-110/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 8 grudnia 2023 r.

**w sprawie wyrażenia opinii o projekcie uchwały budżetowej gminy Łomża na 2024 rok oraz o
możliwości sfinansowania planowanego deficytu budżetu gminy**

Na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz.1325), art. 238 i art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.) oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:

Marlena Stachurska-Janczyło - przewodnicząca

Beata Chmielewska - członek

Agnieszka Gerasimiuk - członek

opiniuje pozytywnie

- 1) przedłożony przez Wójta Gminy Łomża projekt uchwały w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2024 rok, z uwagami zawartymi w uzasadnieniu;**
- 2) możliwość sfinansowania przedstawionego w tym projekcie deficytu budżetu gminy.**

Uzasadnienie

Skład Orzekający wydał niniejszą opinię w oparciu o projekt budżetu Gminy Łomża na rok 2024 wraz z uzasadnieniem, przyjęty przez Wójta Gminy Łomża zarządzeniem Nr 397/23 z dnia 15 listopada 2023 r. (data wpływu do RIO: 16.11.2023 r.), z uwzględnieniem projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomża na lata 2024-2034 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024-2034, przyjętego zarządzeniem Nr 396/23 z dnia 15 listopada 2023 r.

W ocenie Składu Orzekającego przedłożony projekt uchwały budżetowej na 2024 rok spełnia co do zasady podstawowe wymogi formalne określone w art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 222, art. 235, art. 236 i art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.), między innymi w odniesieniu do określenia dochodów i wydatków budżetu gminy (w tym zrównoważenia części bieżącej budżetu), wyniku budżetu, planu przychodów i rozchodów, limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych zobowiązań dłużnych oraz upoważnienia do ich zaciągania.

Projekt planu dochodów i wydatków budżetu został opracowany w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej zgodnie z postanowieniami uchwały Nr I/6/10 Rady Gminy Łomża z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej gminy i szczegółowości materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu oraz art. 235 ust. 4 i art. 236 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, z wyodrębnieniem dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 237 ust. 2 ww. ustawy.

Zgodnie z opiniowanym projektem podstawowe wielkości budżetu gminy Łomża na 2024 rok planuje się w następujących wysokościach:

- dochody ogółem 86 041 955,71 zł, tym: bieżące 58 036 101,20 zł, majątkowe 28 005 854,51 zł;
- wydatki ogółem 93 466 524,75 zł, w tym: bieżące 52 340 149,25 zł, majątkowe 41 126 375,50 zł.

W związku z tak przyjętą konstrukcją budżetu deficyt wyniesie 7 424 569,04 zł. Zgodnie z § 5 uchwały ma on zostać pokryty przychodami pochodzącymi z:

- zaciąganych kredytów w kwocie 6 512 800 zł;
- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w kwocie 911 769,04 zł.

Powyższe źródła są zgodne z art. 217 ust. 2 pkt 2 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.).

Łączna planowana w projekcie budżetu na 2024 rok kwota przychodów wynosi 9 411 769,04 zł. Łączna planowana kwota rozchodów to 1 987 200 zł. Na ten cel przeznacza się przychód pochodzący z zaciąganych kredytów długoterminowych.

Wynik z działalności bieżącej Gminy zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną (dodatnią różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w wysokości 5 695 951,95 zł, wypełniającą dyspozycję wynikającą z art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Gmina Łomża zamierza spłacać zaciągnięty dług do końca 2034 roku. Jego najwyższa wartość ma wystąpić na koniec 2024 roku i wynieść ma ona 18 584 800,04 zł. Zgodnie z założeniami przedstawionymi w przedłożonym projekcie WPF od roku 2025 nadwyżki dochodów ogółem nad wydatkami ogółem Gmina planuje przeznaczyć na spłatę zaciągniętych zobowiązań.

W 2024 roku zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, tj. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (relacja po lewej stronie nierówności we wzorze wykazany w art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych określonych po prawej stronie nierówności w ww. wzorze). Wskaźnik spłaty rat kapitałowych w 2024 roku wraz z odsetkami wyniesie 5,43 % przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan III kwartału 2023 r. stanowiącym 15,66 %. Maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego projektowany rok budżetowy wyniesie 15,48 %.

Z przedłożonego projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomża na lata 2024-2034 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024-2034 wynika, iż w całym okresie objętym Prognozą zostanie zachowana relacja, o której stanowi art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze). Realizacja przyjętych w WPF wskaźników jest jednak w znacznym stopniu uzależniona od realistyczności planowanych na poszczególne lata struktur budżetu. W tym kontekście w ocenie Składu Orzekającego konieczne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przedstawionych w Prognozie, celem urzeczywistnienia zakładanych w WPF wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych wskaźników obsługi długu.

W odniesieniu do merytorycznej i formalnej poprawności uchwały budżetowej Skład Orzekający zauważa, iż:

1. W § 12 treści projektu uchwały budżetowej Rada wprowadziła upoważnienie dla Wójta do przekazania uprawnień jednostkom organizacyjnym do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy, w tym także umów, z których wynikają zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Skład Orzekający zauważa, iż tak określone przez Radę upoważnienie, które dotyczy również innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, powinno być poprzedzone ustaleniem w uchwale budżetowej odrębnego limitu do zaciągania tego typu zobowiązań. Brak określenia przez organ stanowiący w uchwale budżetowej limitu innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy, przy jednoczesnym wprowadzeniu upoważnienia dla organu wykonawczego o treści wskazanej powyżej, narusza przepisy art. 212 ust. 1 pkt 6a w zw. z art. 91 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, ponieważ według tych przepisów jednostka samorządu terytorialnego może zaciągać zobowiązania dłużne do wysokości limitów, które powinny być określone w uchwale budżetowej.
2. Do planu dochodów wprowadzono środki pochodzące z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Zaklasyfikowano je do rozdziału 80101 – „Szkoly podstawowe”, podczas gdy właściwy jest rozdział 92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”.
3. Zarówno w planie dochodów jak i wydatków nie wyodrębniono dochodów i wydatków, o których mowa w art. 237 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
4. W planie wydatków w rozdziale 90017 – „Zakłady gospodarki komunalnej”, w par. 6060 – „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych” ujęto kwotę 136 000 zł. Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje przedmiotowe, dotacje celowe na zadania bieżące finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji. W związku z powyższym, w przypadku gdy gmina zamierza realizować wydatki o charakterze inwestycyjnym, powinna je zaklasyfikować w rozdziale właściwym ze względu na działalność, jakiej dotyczy planowany wydatek.
5. W załączniku pn. „Zakład Usług komunalnych – plan przychodów i rozchodów na 2024 rok” nie zawarto informacji o stanie środków obrotowych na początek roku, do czego zobowiązuje art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Biorąc pod uwagę przedstawione okoliczności, Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Marlena Stachurska-Janczyło